

- Leks.** – Leksik prezimena socialisticke republike Hrvatske. – Zagreb, 1976. – 772 s.
- Mak.** – Makarski W. Nazwy miejscowości dawnej ziemi Przemyskiej / W. Makarski. – Lublin : Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1999. – 429 s.
- MRPS** – Matricularum Regni Polonia Summaria. – Warszawa, 1907-1908. – Pars 1-3; 1910-1915. – Pars 4/1-3; 1919. – Pars 5/1-2.
- Rym.** – Rymut K. Nazwiska polaków. – Wrocław etc., 1991.
- Skor.** – Skorowidz gminny Galicyi. – Wiedeń, 1907. – 1023 s.
- SG** – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. – Warszawa, 1880-1902. – T. 1-15.
- SSNO** – Słownik staropolskich nazw osobowych // Pod red. i ze wstępem W. Taszyckiego. – Wrocław etc. : PAN, 1965-1985. – T. 1-6.
- Sv.** – Svoboda J. Staročeská osobní jména a naše příjmení / J. Svoboda. – Praha : Nakladatelství ČSAN, 1964. – 319 s.
- ZDM** – Zbiór dokumentów małopolskich. – Wrocław etc., 1965-1976. – Cz. 1-8.
- ŹDź.** – Źródła dziejowe. – Warszawa, 1902. – T. XVIII, cz. 1.

In the article analyzes several oykonimiv Simbsr district, Lviv region, the origin of which has the same interpretation in the scientific literature. This phenomenon is caused by frequent phonetic-word creative changes suffered by the individual oykonims during centuries of existence, incrimination fixations titles oldest settlements in the historical sources, the lack of known onomasticon many etymon – slavic indigenous own personal items.

Keywords: oykonim, apelyatyv, antroponim, principle of nomination, possessive derivative, vidpatronimne formation, Simbsr district.

УДК 81'44 : 398.91

Зоряна Коцюба (Дрогобич)

ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ «Я – ВОНИ» У ПАРЕМІЯХ

(на матеріалі слов'янських, германських і романських мов)

У статті зроблено спробу простежити особливості вербалізації стереотипних національних уявлень про особу і колектив у прислів'ях і приказках слов'янських, германських і романських мов, диференціювати їхні універсальні та національно зумовлені характеристики.

Ключові слова: паремія, побутова свідомість, національне, універсальне.

Постановка проблеми. Проблема становлення феномена людського Я з огляду на розвиток європейської культурної традиції загалом й етнонаціональну специфіку зокрема осмислюється в дослідженнях пред-

ставників різних напрямів у царині філософії, психології, соціології, літературознавства і мовознавства здебільшого в контексті максими «пізнай себе», теорії свідомості, лінгвоментального моделювання концепту Я як у працях мислителів минулих епох (Демокрит, Сократ, Платон, Р. Декарт, Дж. Локк, Ф. Кант), так і в розвідках сучасних дослідників (Л. Александрова, Л. Боброва, К. Голобородько, В. Сухенко, Д. Трунов).

Наше Я, за твердженням В. Подороги, є передусім «лінгвальним тілом», яке ми отримуємо разом із мовою і пов'язаним із нею дискурсивним мисленням. Якщо хтось каже «Я», то він уже визнає давно укладений договір про взаємозв'язок внутрішнього особистісного і зовнішнього Іншого [12, 33–34]. Усе в світі проходить через свідомість людини і переломлюється через неї, тому дослідження різних аспектів вияву людського Я є чи не найскладнішими.

Мета пропонованої розвідки – простежити особливості об'єктивації колективних уявлень про Я національне і особисте у взаємозв'язках із колективним ВОНИ, вербалізоване у прислів'ях і наказах української, російської, польської, англійської, німецької і французької мов.

Виклад основного матеріалу. Власне Я особи є спільною для побутової свідомості носіїв багатьох мов точкою відліку у сприйнятті відношень належності, яка не зумовлена жодними етнічними чи культурними чинниками, що у мовному вимірі абстрагується в узагальнене Я носія мови. Закономірно, що типовий для українських фразем спосіб творення особистісного стереотипу *свого* за допомогою соматичного коду культури, описаний О. Селівановою [16, 28–29], характерний для всіх зіставляваних мов і може вважатися типологічною універсалією, пор.: *wziąć sobie coś do głowy; dać swoją rękę; try your hand at something; turn your nose up at something; agir à sa tête; ne pas aller sans ses mains* тощо. Проте універсальна тенденція до Я-центрового опису й оцінювання світу не виключає існування дивергентного бачення місця і ролі особи в світоглядній системі представників різних мовних спільнот, що зумовлює неоднаковий розподіл універсуму життєдіяльності в їх свідомості і відповідно призводить до непорозуміння у міжкультурному спілкуванні. Так, зіставний аналіз ключових слів мовної свідомості англійців і росіян, сформованого на основі даних асоціативних експериментів, виявляє суттєву диспропорцію в кількості стимулів, які викликають асоціат «я» у свідомості носіїв мови: 1087 – в англійців і 347 – у росіян, що зумовлює найвищу позицію аналізованого асоціата в ядрі мовної свідомості англійців і 36-у – в ядрі мовної свідомості росіян [19, 218–219]. Тому не дивно, що й самі російськомовні інформанти вважають колективізм та зосередженість на потребах групи, а не індивіда, основними російськими цінностями, на противагу індиві-

дуалізму і незалежності, які були названі серед ключових американських цінностей представниками цієї культури [13, 12]. Цю особливість російської побутової свідомості підтверджує також загальновідома паремія *Я – последнее слово в азбуке* [4 II, 103].

Щодо власне мовних виявів специфіки самоідентифікації носіїв різних мов, то найочевиднішою особливістю германських і романських мов, у зіставленні зі слов'янськими, є різна частотність використання присвійних займенників. Проте не цілком обґрунтованими видаються спроби безпосередньо пов'язувати історично складені особливості вживання присвійних чи особових займенників, артиклів, синтаксичних конструкцій тощо у мовах різних структурних типів зі специфікою національного самоусвідомлення, зокрема мовного вираження колективізму та індивідуалізму, як це робить О. Леонтович, припускаючи, що характер використання особових займенників у російській мові, а також існування зворотних дієслів свідчить про сильне отождолення себе з зовнішнім світом, що традиційно вважається відмінністю колективістських культур від індивідуалістських [11, 180].

Відношення належності об'єктивуються за допомогою засобів граматики у всіх мовах. Ширше використання присвійних і зворотних займенників в англійській мові компенсується в українській та російській мовах вживанням зворотних дієслів різних типів. У французькій мові відповідне граматичне значення реалізується також через уживання численної групи займенникових дієслів. Якщо вважати, що особливості використання особових займенників і зворотних дієслів у російській мові свідчать про колективістський характер російської культури, то подібне функціонування займенників і дієслів згаданих груп в українській мові мало б свідчити про аналогічний статус української культури, що суперечить висновкам дослідників української ментальності, які одночасно вказують на її індивідуалізм, зумовлений інтровертністю представників цієї нації [17, 195–216]. Українське суспільство зорієнтоване передусім на внутрішні механізми самоорганізації (саме тому тут набули певної завершеності системи *спорідненості, свояцтва, кумівства, побратимства, громади* та ін.) та взаємодопомоги, що підтверджує дослідження українських паремій: *Добре братерство краще багатства; Єднання – найкраща спілка* [15, 26]; *У ляхів – пани, у Москві – ребята, а у нас – брати* [18, 11]; *Єдність і братерство – велика сила* [15, 274] тощо (докладніше див.: 8).

Прикметно, що подібні уявлення про єдність, її абсолютизація, характерні також для польської колективної свідомості: *Gdzie jedność, tam dosconalność; Jedność to siła* [24 I, 843]; на її силу вказує також німецьке

прислів'я *Keine festere Mauer, denn Einigkeit* [10, 139]; подібні переконання реалізуються в угорських, румунських, казахських, датських, філіппінських пареміях [23, 503].

Частина з наведених українських паремій має відповідники в російській мові, пор.: *Доброе братство милее богатства* [3 I, 124]; *С миру по нитке – голому рубаха* [4 II, 45]; *Дружно не грузно, а врозь – хоть брось* [3 I, 496]; *Берись дружно, не будет грузно* [4 I, 316]; *Мир – золотая гора* [4 I, 315], проте в російській мові існує значно менше прислів'їв і приказок, в яких вербалізується логема «колективна праця – запорука добробуту», що домінує в українській колективній свідомості і широко об'єктивується в пареміях.

Загалом група паремій із ключовими словами *народ, люди*, укр. *громада, гурт, мир* (рідко), рос. *мир* тощо представлена в східнослов'янських мовах значно ширше і кількісно, і якісно, у зіставленні з відповідними групами паремій польської, англійської чи французької мов. Однак порівняльне дослідження специфіки якісної дистрибуції прислів'їв і приказок усередині аналізованих тематичних груп української і російської мов виявляє помітну диспропорцію в їх тематичній наповнюваності: якщо в українських пареміях громада здебільшого трактується як спосіб внутрішньої організації спільноти людей, заснованої на засадах взаємної підтримки і допомоги, то численні російські паремії реалізують невластиві українській побутовій свідомості характеристики громади, зокрема абсолютна авторитетність і «неосудність», «неминучість» і «всюдисущість», невіддільність особи і колективу (див.: 7).

Стереотипні національні уявлення поляків про колектив, зокрема спільну працю, які повністю відрізняються (мова йде саме про працю в колективі) від відповідних російських й українських колективних переконань, об'єктивованих у прислів'ях і приказках, виразно простежуються при аналізі тематичного блоку з ключовим словом *spółka*. Єдиний меліоративно конотований паремії *Spółka dwóch hoduje* [24 III, 285], яка має аналог в українській мові – *Снілка двох годує* [15, 275], у польському паремійному корпусі протиставляються дві групи пейоративно конотованих прислів'їв, які, з огляду на варіативність, можна вважати частовживаними. Зневажливе ставлення до спілок у прислів'ях першої групи передане через універсально негативно маркований образ чорта: *Diabeł spółkę wymyślił; Na spółkę sam diabeł narzeka; I diabeł spółki nie chciał; Kto się czego na spółce dorobi, ten może się z diabłem dzielić* [24 III, 284]. Паремії другої групи базуються на римуванні *spółki – jaskółki*: *Powiedziały jaskółki, że niedobre są spółki; Zginęły te jaskółki, co chciały do spółki; Wszystkie spółki zjadają jaskółki* [24 III, 285] тощо. Поляки пе-

реконані, що *Pracowity nie chce spółek* [24 III, 285]; *Wspólna praca nie wzbogaca* [24 II, 1054], а також пояснюють одну з причин негативного ставлення до спілок: *Gdzie spółka, tam spórka* [24 III, 284].

В англомовному паремійному корпусі знаходимо мізерну кількість прислів'їв, які б відображали етнічне бачення спільноти (громади) і ставлення до неї (8 – з опорним словом *people*, ще декілька з *folk* і *many*), причому багато з них містять пейоративні конотації: *He that builds on the people, builds on the dirt* [27, 90]; *He who serves the people serves nothing* [27, 716]. Англійські прислів'я радять у всьому покладатися насамперед на самих себе, не сподіватися на здобутки колективу і не вважають допомогу сторонньої людини суттєвою: *If you want a thing well done, do it yourself*; *He who depends on another dines ill and sups worse* [28, 236]; *Self do, self have* [27, 712]; *Self done is well done* [23, 230]; *Command your man, and do it yourself* [27, 137]; *A pot that belongs to many is ill stirred and worse boiled* [27, 641]; *If thou thyself canst do it, attend no other's help or hand* [28, 236]; *Everybody's business is nobody's business* [27, 231]; *He is a fool that forgets himself* [23, 171]. Однак думка про те, що якість роботи для себе є значно вищою, ніж роботи, яка виконується для когось, об'єктивується також у пареміях інших мов (наприклад, в українській приказці *Так робить, як не собі* [14, 287] негативна оцінка номінованої роботи виражена імпліцитно), що є закономірним результатом реалізації універсальних взаємозв'язків фундаментальних опозицій «своє – чуже» і «добро – зло».

Різні світоглядні засади народів-творців зіставлюваних паремійних фондів особливо виразно простежуються при аналізі народного бачення місця і ролі окремої людини в громаді. В етнічній свідомості східних слов'ян панівною є роль спільноти: *Більша громада, як одна баба* [15, 276]; *Одна бджола мало меду наносить*; *Один кіл плота не вдержить* [15, 273]; *Без єдної крупи горнець повний буде*; *З одної ягоди немає вигоди* [15, 272]; *Один и у каши загинешь*; *Один в поле не воин*; *Один и дома горюет, а двое и в поле воюют*; *Одна головня и в печи гаснет, а две и в поле курятся* [4 II, 114]; *Одна пчела немного меду натаскает* [4 II, 229] тощо. Хоча в англійському паремійному корпусі зафіксована приказка *One man no man* [27, 597], запозичена з грецької мови як у зіставлювані, так і в інші паремійні корпуси [26, 91], прислів'я *One swallow does not make a summer*, що є скалькованим грецьким висловлюванням Аристотеля [24 I, 834], яке потрапило в сучасні мови через добірку Е. Роттердамського [27, 791], паремії *One flower makes no garland* [27, 596] (пор. лат. *Unus flos non facit ver* [20, 245]; укр. *Один цвіт не робить вінка* [15, 273]), а також прислів'я *The lone sheep (man) is in danger of the wolf* [27, 478], утворене вже на націо-

нальному ґрунті, для англомовної народної культури вони не типові, про що свідчить моноваріантність аналізованих паремій, якісна та кількісна репрезентація відповідної тематичної групи.

В англійських пареміях акцентується значущість окремої особи і перевага особистого над громадським: *Mind other men, but most yourself*; *God helps them that help themselves* [28, 235]; *He helps little that helps not himself* [23, 226]; *Self first, then your next best friend* [23, 183]; *Trust none better than yourself* [23, 497]. Польська паремія *Kto nie gasi ognia u sąsiada, jego się ściana prędko zajmie rada* [24 III, 149] моделює аналогічну ситуацію, що й англійська *Look to thyself when thy neighbour's house is on fire* [28, 236], однак подає протилежне бачення ролі прототипового суб'єкта дії. Саме опозиція «своє – чуже» лежить в основі оцінки мудрості людини в колективних уявленнях англомовців: *He is wise that has wit enough for his own affairs*; *He is not wise, who is not wise for himself* [28, 289]. З другої половини XVIII ст. в англійській мові широко вживаються прислів'я *Look after number one*; *Number one is the first house in the row* [28, 235], а також стійке словосполучення *number one* зі значенням «своя власна особа». «Люди повинні піклуватися самі про себе, нікому не допомагати і не приймати жодної допомоги», – пояснює Оксфордський словник англійську приказку *Every man for himself* [25, R 78], що є свідченням індивідуалізму, хоча в самій паремії вербалізується універсальна логема, відома людству з найдавніших часів: пор. лат. *Quisque est proximus sibi* – Кожен – собі найближчий [21, 88].

Зіставлення міжмовних паремійних аналогів *Every man for himself, and God for us all* [28, 235] – *Jeder für sich und Gott für alle* – *Chacun pour soi et Dieu pour tous* [2, 22] і їх російського відповідника *Всяк за своїх стоить, а один бог за всех* [4 II, 98], які не лише належать до однієї тематичної групи в цих мовах, але й побудовані за однією логічною схемою, яскраво засвідчує побутування дивергентних уявлень про індивідуальне і колективне, межі *свого* і *чужого* у названих культурах. Проте якщо для представників англомовної культури домінування власного Я є стійким і послідовним, то в російському паремійному фонді прислів'я і приказки на кшталт *Хватайся сам за доску, пускай другой тонет*; *Что мне до других, был бы я сыт (жив)*; *Перенеси, бог, меня, а вы как себе знаете* [4 II, 100]; *Мне хоть весь свет гори, только бы я жив был* [4 II, 99], в яких декларується повна індіферентність до проблем інших, не поодинокі.

У народній філософії східних слов'ян сила однієї людини залежить від сили громади: *Де гурт, там і сила*; *Вкупі і беззубий собака гавкає* [15, 275]; *Проти цари не поривайся!* [1 III, 288]; *В согласном стаде волк не страшен*; *Из-за костра и щена востра* [4 II, 230], а сила спільноти гі-

перболізується: *Гурт і в Бога вкраде; Собором і чорта поборем; Гуртом можна і море загатити; Дружно і гори рівняють* [15, 275]; *Мир зинет – камень треснет; Как мир вздохнет, и времениц издохнет; Мирская шея туга: тянется, да не рвется* [4 I, 315]. В англійській – навпаки: лише сила окремих людей робить міцною громаду: *When everyone takes care of himself, care is taken of all* [28, 235].

Ю. Караулов, зіставляючи семантичні гешталти ядра російської й іспанської мовної свідомості, вказує на бінарність структури зони «Людина» в російській свідомості (*друг – товарищ, мужчина – женщина* тощо), що надає їй замкнутого характеру й узгоджується з діалогією П. Перцова, за якою «російський світ» (і слов'янський загалом) оцінюється як «круглий» (світ О, де «кожен за всіх»), на відміну від західноєвропейського «людина» – □, де квадрат і перехрещення ліній символізують принцип «кожен за себе» [6, 199–200].

В англійській мові, безперечно, існують прислів'я, в яких засуджується надмірний індивідуалізм, що межує з егоїзмом: *He is a slave of the greatest slave, who serves nothing but himself; We are not born for ourselves; He is unworthy to live who lives only for himself* [28, 236], але ця тематична група не є кількісно репрезентативною, а одиниці, які її формують, – моноваріантні.

У французьких пареміях співіснують протилежні погляди на взаємозв'язок «людина – колектив» (я – вони), хоча дослідники вказують на давні і міцні традиції індивідуалізму у французькій культурі, що історично підтримується спогадами про дворянський «лібертинаж», про вольності міських комун і практикою життя після Великої буржуазної революції [5, 209]. З одного боку, паремії спонукають сподіватися не на здобутки колективу, а лише на себе: *Ne t'attends qu'à toi seul* [22, 102]; *On n'est jamais si bien servi que par soi-même* [22, 12]; *Mal prie qui s'oublie* [22, 284]; *Mieux vaut être seul que mal accompagné* [22, 99], а з другого, – трактують взаємодопомогу як один із законів природи – *Il se faut entraider: c'est la loi de la nature; Le four tire l'étau de gêne* [22, 162] – і не заперечують слабкості однієї людини і сили спільноти: *Homme seul est viande à loup* [9, 39]; *Quand les boeufs vont à deux, le labourage en va mieux* [22, 45]; *Un soldat ne fait pas une militaire* [2, 123].

Отже, якісна та кількісна репрезентація відповідних паремійних тематичних блоків і груп указує на існування дивергентного бачення місця і функцій особи у колективній свідомості носіїв досліджуваних мов: від крайнього індивідуалізму англомовців і суперечливості побутових уявлень французів про силу спільноти, заперечення спільної праці у поляків до панівної ролі колективу в етнічній свідомості східних слов'ян, що виявляється в невіддільності особи і громади як абсолютного авто-

ритету в російській наївній картині світу і характерного українського індивідуалізму, що не заперечує об'єднавчої ролі колективу як запоруки взаємодопомоги і добробуту.

1. Галицько-руські народні приповідки: в 3-х т., 6 вип. / [зібрав, упорядкував і пояснив др. Іван Франко] // Етнографічний збірник. – Львів: Друк. Наук. товариства ім. Шевченка, 1901 – 1909. – Т. 1 – 3.
2. Гольдгардт-Ландау Г. М. Русскія пословицы, поговорки, прибаутки и притчи въ переводе на соответствующіе имъ галлицизмы и германизмы / Г. М. Гольдгардт-Ландау. – Одесса: Тип. Л. Нитче, 1888. – 180 с.
3. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка: В 4-х т. – М.: Русский язык, 1981. – Т. 1 – 4.
4. Даль В. И. Пословицы русского народа: Сборник. В 2-х т. – М.: Худож. лит., 1984. – Т. 1 – 2.
5. Зусман В. Г. Межкультурная коммуникация / В. Г. Зусман. – Н. Новгород: ДЕКОМ, 2001. – 314 с.
6. Караулов Ю. Н. Показатели национального менталитета в ассоциативно-вербальной сети / Ю. Н. Караулов // Языковое сознание и образ мира: сб. статей / Отв. ред. Н. В. Уфимцева. – М.: ИЯ РАН, 2000. – С. 191 – 206.
7. Коцюба З. Г. Асоціативно-вербальні зв'язки в українських та англійських прислів'ях / З. Г. Коцюба // Слов'янський вісник: зб. наук. праць. – Вип. 6. – Рівне: РІСКСУ, 2006. – С. 122 – 131.
8. Коцюба З. Г. Етнічне бачення спільноти в українських та англійських пареміях / З. Г. Коцюба // Ukrainian Society for the study of English. 4th Symposium (10–12 October 2007). Abstracts. – Kyiv: KNLU, 2007. – С. 51 – 53.
9. Критская О. В. Французские пословицы и поговорки. – М.: Гос. изд-во «Высшая школа», 1963. – 95 с.
10. Кудіна О. Ф., Пророченко О. П. Перлини народної мудрості. Німецькі прислів'я та приказки: посібник. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 320 с.
11. Леонтович О. А. Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения: монография / О. А. Леонтович. – М.: Гнозис, 2005. – 352 с.
12. Подорога В. А. Феноменология тела. Введение в философскую антропологию / В. А. Подорога. – М.: Ad Marginem. 1995. – 339 с.
13. Привалова И. В. Отражение национально-культурных ценностей в паремиологическом фонде языка / И. В. Привалова // Язык, сознание, коммуникация: сб. статей. Вып. 18. – М.: МАКС Пресс, 2001. – С. 10–16.
14. Прислів'я та приказки: Природа. Господарська діяльність людини / [упоряд. М. М. Пазяк]. – К.: Наук. думка, 1989. – 480 с.
15. Прислів'я та приказки. Взаємини між людьми / [упоряд. М. М. Пазяк]. – К.: Наук. думка, 1991. – 440 с.
16. Селіванова О. О. Опозиція *свій – чужий* в етносвідомості (на матеріалі українських паремій) // Мовознавство. – 2005. – № 1. – С. 26 – 34.
17. Старовойт І. Збіг і своєрідності західноєвропейської та української ментальностей / І. Старовойт. – К. – Тернопіль, 1997. – 256 с.

18. Українські приказки, прислів'я і таке інше / [упоряд. М. Номис]. – Торонто – Київ: Бескид, 1993. – 226 с.
19. Уфимцева Н. В. Языковое сознание и образ мира славян / Н. В. Уфимцева // Язык, сознание, коммуникация: сб. статей / Отв. ред. В. В. Красных, А. И. Изотов. Вып. 18. – М.: МАКС Пресс, 2001. – С. 207 – 219.
20. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я і приказки. – К.: Вища шк., 1990. – 436 с.
21. Цимбалюк Ю. В. Англо – латинсько – українсько – російський словник афоризмів. – К.: Грамота, 2009. – 408 с.
22. Dictionnaire des proverbes, sentences et maximes par M. Maloux. – Paris: Librairie Larousse, 2001. – 628 p.
23. Mieder W. The Prentice-Hall Encyclopedia of world proverbs. A Treasury of Wit and Wisdom through the Ages. – New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1986. – 582 p.
24. Nowa księga przysłów i wyrażeń przysłowiowych polskich: W IV t. / [red. J. Krzyżanowski]. – Warszawa: Instytut Wydawniczy, 1969 – 1972. – T. I – III.
25. Oxford Advanced Learner's Dictionary / [chief ed. S. Wehmeier]. – 7th ed. – Oxford: Oxford Univ. Press, 2006. – 1780 p.
26. Sitarz M. Yiddish and Polish proverbs. Contrastive Analysis against Cultural Background / M. Sitarz. – Kraków: Academia Umiejętności, 2000. – 161p.
27. The Oxford Dictionary of English Proverbs. 3rd ed. / [ed. by F. P. Wilson]. – Oxford: Clarendon Press, 1992. – 930 p.
28. The Penguin Dictionary of Proverbs. 2nd ed. / [ed. by R. Fergusson & J. Law]. – Penguin Books, 2000. – 365 p.

The article is an attempt to trace the verbalization peculiarities of the stereotypic national conception of an individual and community in Slavonic, Germanic and Romance proverbs and sayings, differentiate their national and universal characteristics.

Key words: *paroemia, common consciousness, national, universal.*

УДК 811'373.7(=161.2=161.1)

Олена Куцик (Дрогобич)

ПРИСЛІВ'Я І ПРИКАЗКИ З ОНОМАСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ТЕКСТИ (на матеріалі російської та української мов)

У статті розглядаються російські та українські прислів'я і приказки з ономастичним компонентом як особливі види лінгвокультурних текстів. Виокремлено тематичні підгрупи досліджуваних фразеологізмів: оцінка ситуації чи окремої людини; форми поведінки людини; успіх, удача, щастя; невдачі; горе-біда; голод; оцінка краси; досягнення бажаного, результат; напрямок; знахо-